

ปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนา ตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล จังหวัดนครสวรรค์

The factors enhancing the community economy for Development According
to the Digital Economy Concept in Nakhon Sawan Province

ณัฐชัย นิมนวล¹

Nattachai Nimnual

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบเศรษฐกิจชุมชน และความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ในจังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยคุณภาพและปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน 15 อำเภอ จำนวน 278 กลุ่ม โดยกำหนดขนาดจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน 2) กลุ่มผู้ประกอบการ 3) กลุ่มตัวแทนผู้บริโภคสินค้าขายออนไลน์ และ 4) ผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าถดถอยเชิงพหุ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของเศรษฐกิจชุมชน ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในภาพรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ มีความพร้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ ($t = 5.975$) ภาครัฐหรือข่ายทางธุรกิจ ($t = 5.942$) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน ($t = 5.614$) ความสามารถทางดิจิทัล ($t = 4.795$) ระบบสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ ($t = 4.617$) ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ส่วนกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ($t = -2.987$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ร้อยละ 61.5 ($R^2 = 0.615$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : เศรษฐกิจชุมชน, เศรษฐกิจดิจิทัล

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ E-mail : perman1982@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research article were 1) to analyze the community economic model and the readiness of the community economy for the development of the digital economy in Nakhon Sawan province 2) to investigate the factors enhancing the community economy by using qualitative and quantitative research methods. The research samples were 1) 278 community enterprises (One Tambon, One Product: OTOP) in 15 districts in Nakhon Sawan province. The sample size was determined by using Krejcie and Morgan table 2) the entrepreneurs 3) the online consumers and 4) the experts. The quantitative data was collected for statistical analysis using mean, percentage, standard deviation and multiple regression. While, the qualitative data was analyzed by using induction.

The research results revealed that most of the community economy's forms were supported by the government and were registered as OTOP group. This group had both online and offline sales models accounted for 52.5 percent. Followed by the only use of offline sales methods accounted for 32.4 percent and only used a single online selling method accounted for 15.1 percent. In the overall, the diversity in community development according to the economic guidelines was at the moderate level ($\bar{X} = 3.22$).

The factors influencing the promotion of the community economy were the government support ($t = 5.975$), the business network ($t = 5.942$), the access to information and funding source ($t = 5.614$), the digital capabilities ($t = 4.795$) and the electronic support system ($t = 4.617$). These factors positively correlated with the promotion of community. There was a negative correlation between the strategy and leadership and the promotion of community economics according to the digital economy ($t = -2.987$) with a coefficient of 61.5 percent ($R^2 = 0.615$) with statistical significance at 0.05.

Keyword : Community Economy, Digital Economy

บทนำ

ในโลกปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคแห่งสารสนเทศ ที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร โดยการเชื่อมโยงผ่านเครือข่ายหรือระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเรียกว่าอินเทอร์เน็ตคือทุกสิ่ง (Internet of thing : IoT) หมายความว่า สภาพแวดล้อมอันประกอบด้วยสรรพสิ่งที่สามารถสื่อสารและเชื่อมต่อ

กันได้ผ่านโทรโขคอลการสื่อสารทั้งแบบใช้สายและไร้สาย โดยสรรพสิ่งต่างๆ มีวิธีการระบุตัวตนได้ รับรู้บริบทของสภาพแวดล้อมได้ และมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบและทำงานร่วมกันได้ ความสามารถในการสื่อสารของสรรพสิ่งนี้จะนำไปสู่นวัตกรรมและบริการใหม่อีกมากมาย ผ่านการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเป็นสายใย เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่เป็นการทำให้สังคมและเศรษฐกิจไทยผนวกเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคมเศรษฐกิจโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการเข้าใจถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ของโลกที่มีผลต่อประเทศไทย ได้แก่ กระแสการเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระแสโลกาภิวัตน์มีผลเป็นรูปธรรมที่กระทบต่อการดำรงชีวิต ทำให้เกิดวิวัฒนาการทางความคิดการเรียนรู้ทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อขวนขวายแสวงหาความรู้ใหม่ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกเข้าสู่ยุคการค้าเสรีมากขึ้น โลกกำลังเปลี่ยนแปลงเป็นโลก/ยุคไร้พรมแดน (Borderless World) ในลักษณะที่มีการลดกฎเกณฑ์หรือขั้นตอนในด้านต่าง ๆ พลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่นๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบริบทสำคัญๆ ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2549 : 23) เช่นเดียวกับการทำธุรกิจในรูปแบบใหม่ ซึ่งได้ใช้ระบบอินเทอร์เน็ต มาอำนวยความสะดวกในการซื้อขายสินค้า ทำให้ยุคหลังเกิดเป็นสินค้าออนไลน์ที่เติบโตมากขึ้น และมีแนวโน้มขยายกว้างอย่างไร้ขีดจำกัด และยิ่งแพร่ระบาดลงไปในระดับของเศรษฐกิจชุมชนด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบเศรษฐกิจชุมชน และความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ในจังหวัดนครสวรรค์ เนื่องจากเป็นจังหวัดหนึ่งที่กำลังมีการพัฒนาเศรษฐกิจในเขตภาคเหนือตอนล่างที่โดดเด่น รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อนำไปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่นในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล จังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ในท้องถิ่นให้สามารถสร้างศักยภาพทางการแข่งขันและเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ท้องถิ่น และสามารถต่อยอดองค์ความรู้ไปให้ยังพื้นที่อื่นที่มีความสนใจในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลต่อไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบเศรษฐกิจชุมชน และความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ในจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจ

ดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบและความพร้อมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ ความพร้อมเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความครอบคลุมของเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์

4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว โดยปรับปรุง ภาษาและข้อความบางตอนของเครื่องมือ

5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryouts) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขโดยสมบูรณ์แล้ว ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ของจังหวัดนครสวรรค์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล รูปแบบเศรษฐกิจชุมชน และความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

2. ลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชน 15 อำเภอในจังหวัดนครสวรรค์

3. ลงพื้นที่สำรวจโดยใช้แบบสอบถามเรื่องความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจดิจิทัล จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใน 15 อำเภอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการอุปนัย และข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ความเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามเศรษฐกิจ

ดิจิทัล

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนต่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนต่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความครอบคลุมของเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์
4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว โดยปรับปรุง ภาษาและข้อความบางตอนของเครื่องมือ
5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryouts) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขโดยสมบูรณ์แล้ว ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ของจังหวัดนครสวรรค์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติได้แก่ ความเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression)

ผลการวิจัย

1. รูปแบบเศรษฐกิจชุมชน

รูปแบบการขายของเศรษฐกิจชุมชน จากการสัมภาษณ์พบว่ารูปแบบเศรษฐกิจในชุมชนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยชุมชนกันเองเป็นผู้ก่อตั้ง แต่ภายหลังจากภาครัฐได้ส่งเสริมกลุ่มต่างๆ โดยให้ความรู้และการอบรมการส่งเสริมรูปแบบการผลิต และการบรรจุผลิตภัณฑ์สินค้า รวมทั้งการส่งเสริมการตลาด จึงทำให้ลักษณะของกลุ่มเศรษฐกิจในชุมชนต่างๆ มีลักษณะการดำเนินร่วมกับรัฐ โดยมีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) แต่ลักษณะรูปแบบการขายของกลุ่มเศรษฐกิจในชุมชนต่างๆ ในจังหวัดนครสวรรค์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษามีรูปแบบการขายที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการขายของกลุ่มเป้าหมายโดยพิจารณาจากค่าร้อยละ

รูปแบบการขาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ออนไลน์	42	15.1
ออฟไลน์	90	32.4
ใช้ทั้งสองวิธี	146	52.5
รวม	278	100

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการขายคือใช้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาคือใช้วิธีการขายออฟไลน์ คิดเป็นร้อยละ 32.4 และใช้วิธีขายออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 15.1

2. ระดับความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนในการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

ภาพรวมระดับความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนในการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนในการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ในภาพรวม

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้ใช้	3.38	0.82	ปานกลาง
2. ด้านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการให้บริการ	3.35	0.74	ปานกลาง
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี	2.92	0.91	ปานกลาง
4. ด้านเครือข่ายการทำงาน	3.25	0.91	ปานกลาง

รวม	3.22	0.84	ปานกลาง
-----	------	------	---------

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาในภาพรวมเกี่ยวกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัลของผู้ประกอบการในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการในท้องถิ่นมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้ใช้ ($\bar{X} = 3.38$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.92$)

3. ปัจจัยที่เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ โดยใช้สถิติ Multiple regression ซึ่งปัจจัยต่างๆ ประกอบด้วย กลยุทธ์และความเป็นผู้นำ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน ระบบสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ การสนับสนุนจากภาครัฐ ความสามารถทางดิจิทัล ภาควิเคราะห์ทางธุรกิจ ที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม (การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล)			
	B	Beta	T	Sig
กลยุทธ์และความเป็นผู้นำ	-0.170	-0.125	-2.987	0.003
การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน	0.317	0.237	5.614	0.000
ระบบสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์	0.053	0.078	4.617	0.007
การสนับสนุนจากภาครัฐ	0.200	0.286	5.975	0.000
ความสามารถทางดิจิทัล	0.263	0.055	4.795	0.000
ภาควิเคราะห์ทางธุรกิจ	0.234	0.039	5.942	0.000
Constant	2.268	-	2.243	0.019
R = .784	R ² = .615		F = 70.237 , sig = 0.000	

จากตารางที่ 3 ตัวแปรอิสระทุกตัว สามารถพยากรณ์การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัลของผู้ประกอบการได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ร้อยละ 61.5 ($R^2 = 0.615$) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ ภาควิเคราะห์ทางธุรกิจ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน ความสามารถทางดิจิทัล ระบบสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์

และ กลยุทธ์และความเป็นผู้นำ นอกจากนั้นยังพบว่า การสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคีเครือข่ายทางธุรกิจ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน ความสามารถทางดิจิทัล ระบบสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ($t = 5.975, 5.942, 5.614, 4.795$ และ 4.617) ตามลำดับ ส่วนกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ($t = -2.987$)

การอภิปรายผล

รูปแบบของเศรษฐกิจชุมชน ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในภาพรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ มีความพร้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ ($t = 5.975$) ภาคีเครือข่ายทางธุรกิจ ($t = 5.942$) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุน ($t = 5.614$) ความสามารถทางดิจิทัล ($t = 4.795$) ระบบสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ ($t = 4.617$) ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ส่วนกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล ($t = -2.987$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ร้อยละ 61.5 ($R^2 = 0.615$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในเรื่องการสนับสนุนจากภาครัฐมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการขับเคลื่อนภาคส่วนต่างๆ ในชุมชนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะเป็นบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาด้านมิติต่างๆ ของประเทศด้วยเพราะเป็นศูนย์กลางในการจัดสรรงบประมาณการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ชุมชนยังมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐได้ แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการทำงานต้องอาศัยการบูรณาการกับภาคส่วนต่างๆ ดังนั้นความต้องการของท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยด้านการสร้างภาคีเครือข่ายทางธุรกิจร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อประสานผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจร่วมกันบางครั้งอาจมีความเหลื่อมล้ำกันได้ ด้วยเพราะขนาดของกลุ่มเศรษฐกิจในชุมชนมีขนาดและความพร้อมในการแข่งขันที่แตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องสร้างความเท่าเทียมกันในการให้กลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ ได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุนอย่างเป็นธรรมกัน ประกอบกับการแข่งขันจะสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้นหากผู้ประกอบการในชุมชนต่างๆ มีความสามารถทางด้านดิจิทัลในการนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจของตนจะทำให้กลุ่มต่างๆ มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนในมามีความยั่งยืนต่อไป ปัจจัยด้านการวางแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ร่วมกันเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนจึงต้องให้ความสำคัญและเร่งลงมือดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการให้กลุ่มเศรษฐกิจในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางกลยุทธ์ร่วมกัน และส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ๆ ในชุมชน
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสำรวจและจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้และความเข้าใจของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนในการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนร่วมกัน และควรเน้นการประสานบูรณาการอย่างจริงจังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการต่างๆ ในประเทศ
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายทางธุรกิจให้แก่กลุ่มเศรษฐกิจในชุมชน
- 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งทุนให้แก่กลุ่มเศรษฐกิจในชุมชน
- 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมระบบการสนับสนุนการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่มเศรษฐกิจในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) ค้นหาจุดเด่นของจังหวัดนครสวรรค์ โดยการยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นสินค้าเศรษฐกิจดิจิทัลโดยจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
- 2) ควรชูอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น (เมืองวัฒนธรรมแห่งความหลากหลาย)
- 3) นำเสนอของดีผ่านสื่อต่างๆ พร้อมกระตุ้นให้เกิดการตลาดอย่างต่อเนื่อง
- 4) กำหนดทิศทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาในระดับประเทศ
- 5) เปลี่ยนบทบาทนักธุรกิจรุ่นใหม่ให้ขึ้นมาเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลแทนนักธุรกิจยุคเก่าซึ่งให้มาเป็นที่ปรึกษาแทน
- 6) จัดกลุ่มสินค้าที่ได้มาตรฐานและผลักดันให้เกิดการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความพร้อมของเศรษฐกิจชุมชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล
- 2) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **การจัดการและวางแผนธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: ศรีสยาม พริ้นท์แอนด์แพคค์.
- ณรงค์ โพธิ์ฤกษ์นันท์. (2555). **สังคมกับเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 กับแนวคิดสู่ประชาคมอาเซียน**. ปทุมธานี : พูลสวัสดิ์ พิมพ์ซิง.
- ปัญญาพล บิณกาญจน์. (2557). **ข้อสังเกตและข้อเสนอนโยบาย Digital Economy**. สืบค้นจาก <http://www.thailandff.org/upload/reports/digital%20economy%20final.pdf>
- มงคล ด้านธานินทร์ . (2541). **เศรษฐกิจชุมชนเชิงระบบ : หลักการและแนวทางการปฏิบัติในเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวความคิดและยุทธศาสตร์** . กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง.
- สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (2562). **ขับเคลื่อน Digital SMEs พร้อมรับ AEC**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.tpa.or.th> (5 พฤษภาคม 2562).
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2541). **เศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ปรัชญาฐานและอนาคตและเศรษฐกิจชุมชนที่พึ่งตนเองฉบับมหาดไทย: ประเทศยากจน ประชาชนมั่งคั่ง**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพ สุทธิรักษ์. (2549). **การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเกษตร กรณีแปรรูปอาหาร**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2549). **จุดเปลี่ยนประเทศไทย: ในกระแสโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ: การเงินธนาคาร.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). **เครือข่าย: ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มข้น ชุมชนเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.
- Blatchford, E. (1994). **Working Together for Community Economic Development in Rural Alaska**. *Economic Development Review*, 12(1), 41-45.
- Blatchford, E. (1994). **Working Together for Community Economic Development in Rural Alaska**. *Economic Development Review*, 12(1), 41-45.
- Crowe, J. A. (2006). **Community Economic Development Strategies in Rural Washington: Toward a Synthesis of Natural and Social Capital**. *Rural Sociology*, 71(4), 573-596.
- Crowe, J. A. (2006). **Community Economic Development Strategies in Rural Washington: Toward a Synthesis of Natural and Social Capital**. *Rural Sociology*, 71(4), 573-596.
- Jackson E. T. (2004). **Community Innovation Through Entrepreneurship: Grantmaking in Canadian Community Economic Development**. *Journal of the Community Development Society*, 35(1), 65-81.
- Markusen, A. (2004). **Targeting Occupations in Regional and Community Economic Development**. *Journal of the American Planning Association*, 70(3), 253-268.
- Raymond L. C. (1996). **The entrepreneurial community approach to community economic development**. *Economic Development Review*, 14(2), 16-20.